

Ενδεικτικές απαντήσεις Πανελλήνιες 2015 – Νεοελληνική Γλώσσα

A1. Τα κείμενα αναφέρονται στην προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω των χώρων τέχνης. Άλλωστε οι καλλιτεχνικοί χώροι σημειολογούν τον πολιτισμό, εφόσον εκφράζουν την αρχιτεκτονική, τον τρόπο ζωής και τη σύμπνοια του λαού. Προσφέρουν ψυχαγωγία και ιδιαίτερος στην Ελλάδα βρίσκονται οι περισσότεροι χώροι δραματουργίας που συνδέουν το παρελθόν με το παρόν. Βέβαια υπάρχουν προβλήματα στη βίωση αυτών των χώρων λόγω έλλειψης συντήρησης. Αυτές, όμως, δεν είναι ικανές να αποτρέψουν το κοινό, καθώς η επαφή με αυτά θα προτρέψει στην καλύτερη διαχείρισή τους. Γι' αυτό επιβάλλεται η κοινή προσπάθεια όλων για την επίτευξη της συντήρησης τους αλλά και της ευρύτερης καλλιέργειας.

B1.

α. Σ, β. Λ, γ. Λ, ε. Σ

B2.

α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων:

- Αίτιο – Αποτέλεσμα: Αίτιο: « δηλαδή..... ανάδειξή τους» - Αποτέλεσμα: « θα προσφέρει του πλούτου».
- Παραδείγματα: « την ιστορία τους ανάδειξή τους».

Σωστός θα θεωρηθεί και ο τρόπος ανάπτυξης με διαίρεση. Όπου διαιρετέα έννοια είναι "τα μουσεία" και μέλη της διαίρεσης " των πολύ..... μαρτυρίες " και διαιρετέα βάση " ως προς τη γνωστοποίηση "

β)

- Πρώτα απ' όλα: Αρχικά
- Παράλληλα: Επιπλέον, συγχρόνως
- Εξάλλου: Άλλωστε, ωστόσο

B.3 α)

- **Εκτυλίσσεται** = διαδραματίζεται
- **Κατάλοιπα** = απομεινάρια
- **Επιδίωξη** = πρόθεση, στόχευση
- **Προσέγγισης** = Εξέτασης, πλησιάζματος

- **Ολοκληρωμένη** = Επαρκής, πολύπλευρη

β)

- **Αναπτυσσόταν:** υποβαθμιζόταν
- **Δράση:** αδράνεια, απραξία
- **Ερευνημένων:** ανεξερεύνητων
- **Γνωρίζουμε:** αγνοούμε
- **Ανάδειξης:** Απόκρυψης

B4.

α) Διευκρίνιση, επεξήγηση, προσθήκη επιπλέον στοιχείου

β) Κυριαρχεί το γ' ενικό – πληθυντικό: Πρόκειται για τριτοπρόσωπη αφήγηση που δηλώνει αντικειμενικότητα, επιστημότητα, καθώς ο πομπός αποστασιοποιείται από τα πράγματα. Επίσης το κείμενο αποκτά καθολικότητα.

Γ.

Πρόλογος

Αξιότιμο ακροατήριο,

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ στο πνευματικό κέντρο με αφορμή την ημερίδα που διοργάνωσε ο δήμος μας στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας μουσείων με θέμα, την προστασία και την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αποτελεί κοινό τόπο να επισημάνει κανείς τη σημασία της παράδοσης, και ιδιαίτερα των χώρων και των μνημείων που την απαρτίζουν. Άλλωστε όσοι αποφασίσατε να παρευρεθείτε στη σημερινή εκδήλωση, είναι βέβαιο ότι παρακινήθηκατε από την αγάπη για την πολιτιστική μας κληρονομιά και την αγωνία σας να μεταδώσετε αυτή την αγάπη στα παιδιά σας. Έτσι από αυτό εδώ το βήμα θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε τους λόγους για τους οποίους πρέπει να έρθουμε σε γόνιμη επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά αλλά και να προτείνουμε δραστηριότητες μέσω των οποίων τόσο οι πολίτες όσο και οι νέοι θα εξοικειωθούν μ' αυτά.

Κυρίως θέμα

Τα μνημεία του παρελθόντος είτε βρίσκονται διάσπαρτα σε διάφορους τόπους, είτε εκτίθενται σε μουσεία έχουν αξία καλλιτεχνική, ιστορική, πολιτιστική, κοινωνική, πολιτική και οικονομική.

Περισσότερο από ποτέ επιβάλλεται η προσέγγιση των χώρων και των μνημείων της πολιτισμικής κληρονομιάς εξαιτίας της παγκοσμιοποίησης και της μαζοποίησης του σύγχρονου κόσμου.

Συγκεκριμένα:

Α) Καλλιτεχνική αξία: Τα μνημεία έχουν χαρακτηριστεί ως μνημεία, γιατί θεωρούνται έργα αξία μνήμης, είναι δηλαδή όντως αξιόλογα και αξιοσέβαστα ως καλλιτεχνικά δημιουργήματα ή τεχνικές κατασκευές που ικανοποιούσαν αισθητικές ή άλλες ανάγκες της εποχής τους, ηθικές αναζητήσεις ή και πνευματικές ανησυχίες των δημιουργών τους. Η αισθητική τους παραπέμπει σε ρυθμούς ή τεχνοτροπίες που αγαπούσαν οι άνθρωποι στο μακρινό παρελθόν και φανερώνουν το ιδιαίτερο ύφος, τα καλλιτεχνικά πρότυπα, την καλαισθησία, τις αρετές και τις πνευματικές αξίες κάθε λαού. Η αξία των μνημείων αυτών ενισχύεται περισσότερο αν αναλογιστεί κανείς ότι κατασκευάστηκαν από τη συντονισμένη εργασία χιλιάδων ανθρώπων, ελεύθερων και δούλων, που δούλευαν με τα μηχανικά και τα τεχνικά μέσα ή τις μεθόδους της εποχής τους, γεγονός που προκαλεί ακόμα μεγαλύτερη κατάπληξη και παγκόσμιο θαυμασμό. Για παράδειγμα θεωρείται ασύλληπτο το πως οι αρχαίοι Αιγύπτιοι έφτιαξαν τις πυραμίδες χωρίς τη χρήση ανυψωτικών μηχανών ή ανεξήγητο το πως και γιατί οι προϊστορικοί κάτοικοι της Αγγλίας μετέφεραν κι έστησαν τους γιγάντιους ογκόλιθους στο Στόουνχεντζ (2800 π.Χ).

Β) Ιστορική αξία: Κάθε λαός έχει μια ξεχωριστή ιστορία που επιβιώνει ως σήμερα στα μνημεία του πολιτισμού του. Η τέχνη είναι η καλύτερη μέθοδος "αναψηλάφησης" και αναδίφησης στο ιστορικό παρελθόν ενός λαού, για να καταλάβουμε την ιδιαιτερότητά του και τη συμβολή του στον παγκόσμιο πολιτισμό. Ιστορία δεν είναι μόνο τα πολεμικά ή τα πολιτικά γεγονότα, αλλά και τα έργα ή τα μνημεία που δημιούργησαν οι άνθρωποι και άφησαν πίσω τους ως ιδιαίτερο και ανεξίτηλο ίχνος. Εάν λοιπόν θέλουμε να γνωρίσουμε καλύτερα τους προγόνους μας και να αποκτήσουμε ιστορική συνείδηση και ταυτότητα, πρέπει να κατανοήσουμε καλύτερα την τέχνη τους και να αναπτύξουμε μια πιο γόνιμη σχέση με τα μνημεία τους.

Γ) Πολιτιστική αξία: Τα μνημεία είναι παγκόσμια κληρονομιά και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις ως κατάλοιπα του ξεχωριστού παρελθόντος και της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας των λαών. Αποτελούν για αυτό σημείο αναφοράς για κάθε πολιτισμένο άνθρωπο και σημείο

συνάντησης για τους περιηγητές ή επισκέπτες τους απ' όλο τον κόσμο. Οι πολιτιστικές αξίες που αντιπροσωπεύουν τα ιστορικά μνημεία φέρνουν πιο κοντά τους λαούς και γεφυρώνουν το μεταξύ τους χάσμα ή τις πολιτικές, κοινωνικές και φυλετικές διαφορές ή τις οικονομικές αντιπαράθεσεις.

Δ) Κοινωνική αξία: Τα μνημεία είναι σύμβολα ενότητας και ομοψυχίας για κάθε κοινωνία που θέλει να αναπτύξει έναν ξεχωριστό "διάλογο" με το παρελθόν της και τις αξίες των προγόνων της, για να διασώσει τη μνήμη της και ν' αποκτήσει τον αναγκαίο αυτοπροσδιορισμό της. Όσοι επισκέπτονται μουσεία ή περπατούν και συζητούν στους υπαίθριους αρχαιολογικούς χώρους νιώθουν ομόθυμα συναισθήματα και συνδέονται βιωματικά με το παρελθόν τους. Τα μνημεία γίνονται ένα κομμάτι της ψυχής τους και συμβολίζουν ακόμα ολόκληρο το έθνος. Ο Παρθενώνας είναι το οικόσημό μας, το εθνικό μας σύμβολο στο εξωτερικό, πιο αναγνωρίσιμο κι από τη σημαία μας ή περίπου ισοδύναμο.

Ε) Πολιτική αξία: Τα μνημεία είναι ιστορικά τεκμήρια ώστε να επανασυνδεθεί ένας λαός κοινωνικά και πνευματικά με το παρελθόν του ή να αποδείξει τη διαχρονική του παρουσία σ' έναν τόπο, αν αυτή αμφισβητείται. Για παράδειγμα η ανακάλυψη του βασιλικού τάφου της Βεργίνας ήταν αδιάψευστο τεκμήριο για την ελληνικότητα της Μακεδονίας ή των Μακεδόνων και έχει μεγάλη πολιτική σημασία - εκτός από αρχαιολογική και πολιτιστική - για όσους αμφισβητούν ή διεκδικούν τη Μακεδονία.

ΣΤ) Οικονομική αξία: Για μια χώρα με μακρά παράδοση πολιτισμού, όπως η Ελλάδα, η ύπαρξη ιστορικών μνημείων είναι ένα σπουδαίο εθνικό κεφάλαιο, που πρέπει να προβάλλεται διεθνώς και να αξιοποιείται τουριστικά. Σε μια πολύ δύσκολη εποχή, που η οικονομία δυστυχώς καθορίζει όλες τις εξελίξεις σε κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό επίπεδο, πρέπει να εξασφαλίσουμε τις αποδόσεις του τουρισμού για την οικονομία μας και να εξισορροπήσουμε το ελλειμματικό ισοζύγιο συναλλαγών επιμένοντας στην ανάδειξη και προστασία των μνημείων μας προσελκύοντας κόσμο, αποτρέποντας ωστόσο την απαράδεκτη εμπορευματοποίηση της εικόνας τους για διαφημιστικούς λόγους.

B. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Σχολείο: με εκδρομές και επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (βιωματική μάθηση)
2. Οικογένεια: επαφή με μνημεία, θεατρικές παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας.
3. ΜΜΕ: εκπομπές πολιτιστικού τύπου
4. Πολιτεία: διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και άλλων δρώμενων
5. Συμμετοχή σε πολιτιστικούς συλλόγους και ομάδες
6. Αξιοποίηση της τεχνολογίας για βιωματική προσέγγιση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ολοκληρώνοντας λοιπόν, αγαπητοί συνδημότες, αυτή την ομιλία θα ήθελα για μια ακόμη φορά να επισημάνω τον πολυδιάστατο ρόλο των μνημείων και γενικότερα των χώρων της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Είναι σίγουρο ότι όλα όσα προαναφέρθηκαν δεν απορρέουν από έναν υπέρμετρο συναισθηματισμό για την προβολή και προστασία των μνημείων μας, αλλά από μια διάθεση να φέρουμε σε επαφή και επικοινωνία τη νέα γενιά με την πολιτιστική μας ταυτότητα και κληρονομιά ιδιαίτερα σε μια εποχή που μαστίζεται από κρίση σε όλα τα επίπεδα.

Σας ευχαριστώ πολύ για το αμέριστο ενδιαφέρον και την προσοχή που επιδείξατε

Επιμέλεια: Βιβή Σίσκου, Βασίλης Κονιτόπουλος